TIMPUL ŞI BULEVARDUL TREI

ALFRED BESTER

Lui Macy, tipul nu-i plăcea deloc. Îl deranja ceva la el. Pantofii poate, sau mai degrabă hainele. Traversară împreună localul şi ajunseră în salonul particular. Deasupra lor, un afiş îţi lua ochii: „Cine se teme să vorbească despre bătălia de la Boyne?”

Necunoscutul era înalt, uscăţiv, lăsînd impresia de fragilitate. Deşi părea tînăr, era aproape chel. În loc de păr, şi sprîncene, capul îi era acoperit de un puf uşor. Îşi vîrî mîna în buzunarul interior al vestonului şi scoase portofelul. Foşnetele se auziră mai tare ca niciodată. Nu erau deci pantofii de vină.

— Perfect, d-le Macy, spuse străinul cu o voce răguşită. Pentru închirierea acestui salon şi folosirea sa în exclusivitate timp de un crono...

— Un ce?... întrebă Macy nedumerit.

— Un crono. Nu aşa se spune? Ah, da, scuzaţi-mă. O oră.

— Sînteţi străin? întrebă Macy. Cum vă numiţi? Pariez că sînteţi rus.

— Oh, nu, nu sînt străin, răspunse tipul, inspectînd salonul într-o clipă. Numiţi-mă Boyne.

— Boyne? făcu Macy, neîncrezător.

— M. Q. Boyne,

D-l Boyne îşi deschise portofelul asemănător cu un acordeon, răsfoi hîrtiile divers colorate şi în cele din urmă scoase o bancnotă de o sută de dolari. Cu un gest repezit, i-o întinse lui Macy.

— Luaţi-o. Închiriat pentru o oră, aşa cum ne-am înţeles. O sută de dolari. Şi acum, lăsaţi-mă singur.

Constrîns de privirea lui Boyne, ce nu admitea replică, Macy luă bancnota şi se îndreptă spre bar, clătinîndu-se. Se întoarse totuşi pentru a întreba:

— Beţi ceva?

— Să beau? Alcool? Niciodată! răspunse Boyne.

Şi imediat se precipită spre cabina telefonică, dezizolă firul ce intra în aparat şi îi ataşă o mică piesă metalică, apoi ridică receptorul.

— Coordonatele: Vest, 75-58-15, spuse el rapid. Nord, 40-45-20. Canalul Sigma. Hei, sînteţi pe o linie greşită... Bine, acum vă aud. Aş dori aprecierile de ultimă oră cu privire la Knight, Oliver Wilson Knight. Aveţi probabilităţile din acest moment? 99,9807? M.Q. O clipă, rămîneţi la aparat..

Boyne scoase capul din cabina telefonică şi privi spre uşa de intrare în local. Aşteptă preţ de o clipă, fixînd uşa cu o concentrare de parcă ar fi fost pietrificat, pînă în momentul cînd un tînăr intră, însoţit de o tînără fermecătoare. Reveni la aparat.

— Alo! Probabilitate realizată. Luat contactul cu Knight. M.Q. Noroc!

Închise.

În timp ce cuplul îşi făcea intrarea în salon, Boyne se aşezase deja dedesubtul afişului. Tînărul, de înălţime mijlocie, cu tendinţă de îngrăşare, trebuie că avea în jur de douăzeci şi cinci de ani. Deşi costumul de tweed şi părul şaten trădau o oarecare neglijenţă, expresia chipului era jovială şi amabilă. Tînără avea părul negru, ochii de un albastru blînd şi un surîs enigmatic. Mergeau braţ la braţ şi, cînd bănuiau că nu sînt priviţi, se înghionteau în joacă. Îl provocară şi pe d-l Macy, care se îndrepta grăbit spre ei.

— Sînt dezolat, d-le Knight, îi spuse el tînărului, salonul este închiriat. Va trebui să luaţi loc alături.

În clipa următoare d-l Boyne interveni, deşi tînărul luase deja expresia unui om înciudat.

— Inutil să vă necăjiţi, d-le Macy. Totul e în regulă. D-l Knight şi prietena sa sînt invitaţii mei.

Knight şi tînără se întoarseră spre d-l Boyne, neştiind ce să creadă.

Boyne îi pofti, surîzînd:

— Luaţi loc. Vă asigur că este o plăcere pentru mine.

— Sîntem într-adevăr dezolaţi, spuse tînăra, dar este singurul loc unde se găseşte adevărata ginger beer.

— Ştiu, domnişoară Clinton, ştiu. D-le Macy, aţi auzit? Aduceţi ginger beer, apoi lăsaţi-ne singuri. Nu mai aştept pe nimeni altcineva.

Knight şi tînără se aşezară încet, fără a-l scăpa pe Boyne din priviri. Knight depuse pe masă un pachet de cărţi, iar tînără întrebă pe un ton nesigur:

— Mă cunoaşteţi, domnule?...

— Boyne, la fel ca Boyne (bătălia de la). Desigur! Sînteţi domnişoara Jane Clinton, iar dînsul este d-l Oliver Wilson Knight. Am închiriat acest salon în această după-amiaza cu unicul scop de a face cunoştinţă cu dumneavoastră.

— E o glumă, sper? întrebă Knight, în timp ce simţi cum roşeaţa îi cuprinde obrajii.

— Şi iată berea dumneavoastră preferată, continuă Boyne curtenitor, în timp ce Macy, după ce aduse paharele şi sticlele de bere, se grăbi să plece.

— Dumneavoastră nu aveaţi de unde să ştiţi că noi vom veni aici, spuse Jane. Nu e nici măcar un sfert de oră de cînd noi înşine nu ştiam că vom veni aici...

— Îmi pare rău că trebuie să vă contrazic, domnişoară Clinton, replică Boyne, surîzînd. Dar şansele sosirii dumneavoastră pe longitudinea 73-58-15, latitudinea 40-45-20 erau de 99, 9807% în urmă cu cîteva minute. O astfel de probabilitate nu se poate rata.

Knight îşi pierdu răbdarea.

— Ascultaţi, domnule... nu ştim cum, am impresia că mergeţi prea...

— Ei, haide, nu vă supăraţi. Beţi liniştit şi ascultaţi propunerea mea. Boyne îşi puse coatele pe masă şi îi privi cu o extraordinară intensitate. Această întîlnire a fost organizată cu preţul unor mari dificultăţi şi a costat foarte scump. Nu are importanţă cine a plătit. Ne-aţi pus într-o situaţie extrem de periculoasă şi am fost trimis să găsesc o rezolvare.

— O rezolvare la ce? întrebă Knight.

Jane schiţă gestul de a se ridica.

— Eu... cred că ar fi mai bine să plecăm...

La un gest imperios al lui Boyne se reaşeză, ascultătoare ca un copil. Apoi Boyne se adresă lui Knight:

— Azi, spre prînz, aţi intrat în magazinul J.D. Craig et. Co., vînzători de mărunţişuri. Aţi cumpărat patru cărţi. Trei din ele sînt fără importanţă, dar

a patra... Bătu uşor cu palma peste pachet. A patra constituie motivul întîlnirii noastre.

— Putem şti la ce faceţi aluzie? exclamă Knight.

— La un volum legat, conţinînd statistici şi alte lucruri clasate metodic.

— Almanahul?

— Almanahul.

— Şi ce-i cu el?

— Dumneavoastră doreaţi să cumpăraţi almanahul din 1950.

— Şi chiar am cumpărat almanahul din 1950.

— Oh, nu! izbucni Boyne. Aţi cumpărat almanahul din 1990.

— Poftim?

— „Almanahul mondial pentru anul 1990”, spuse Boyne apăsînd pe fiecare cuvînt. Se află în acest pachet. Nu mă întrebaţi de ce. Eroarea a fost deja rectificată. Rămîn de aplanat anumite consecinţe. Iată motivul întîlnirii noastre. M-aţi înţeles?

Izbucnind în rîs, Knight duse mîna spre pachet, dar Boyne i-o luă înainte.

— Nu, domnule Boyne. Mai luă o înghiţitură de bere şi repetă surîzînd: De acord! Putem şti cum se termină farsa dumneavoastră?

— Îmi trebuie această carte, domnule Knight. Vreau să părăsesc acest local cu această carte sub braţ.

— O vreţi, hm?

— Categoric.

— Almanahul din 1990?

— Da.

— Dacă un astfel de almanah ar putea exista şi dacă ar fi în acest pachet, nici un leu nu ar putea să mi-l smulgă.

— De ce, domnule Knight?

— Nu fiţi stupid. O privire asupra viitorului... Fluctuaţiile bursei... Cursele... Politica... Aş fi un om bogat.

Boyne aprobă energic cu capul.

— Desigur, şi chiar mai mult. Aţi fi omnipotent. Un spirit limitat nu s-ar servi de el decît pentru lucruri mărunte. Ar paria pentru rezultatele sportive sau electorale, de exemplu. Dar un intelect atotcuprinzător, ca la dumneavoastră de exemplu... nu s-ar opri la atît,

— Adevărat? spuse Knight, mai surîzător ca oricînd.

— Prin deducţie, inducţie, conchidere, cel mai mărunt fapt v-ar relata istoria sa. Să luăm, de exemplu, imobilele: unde să cumperi, unde să vinzi teren şi cînd. Recensămintele populaţiilor vă vor spune. Apoi, transportu-

rile. Lista naufragiilor şi a accidentelor de cale ferată vă vor indica dacă aceste mijloace de transport au fost subminate.

— Este oare cazul? întrebă Knight.

— Bilanţurile companiilor aeriene, continuă Boyne fără a-i răspunde la întrebare, vă vor indica ce acţiuni trebuie cumpărate. Statisticile poştale vă vor spune care vor fi oraşele viitorului. Urmărind premiile Nobel, veţi şti ce invenţii se vor face şi ce savanţi vor deveni importanţi. Detaliile bugetului militar vă vor indica ce uzine şi ce industrii să controlaţi. Preţurile de schimb, cursul burselor, bilanţurile băncilor şi indicii asigurărilor pe viaţă vă vor permite să vă protejaţi contra tuturor dezastrelor posibile şi imaginabile.

— Excelent! spuse Knight. Exact ce-mi trebuie.

— Credeţi cu adevărat?

— Sînt sigur. Buzunarele pline de bani! Lumea în propriu-mi buzunar!

— Scuzaţi-mă, spuse Boyne pe un ton pătrunzător, dar nu faceţi altceva decît să retrăiţi visuri de copil. Doriţi bogăţia? Desigur, dar o bogăţie cîştigată prin propriile dumneavoastră eforturi... prin munca dumneavoastră. Succesul nemeritat nu aduce bucurie, ci vinovăţie şi tristeţe. Ştiţi asta foarte bine.

— Nu sînt de acord, spuse Knight.

— Chiar nu sînteţi? De ce lucraţi atunci? De ce nu furaţi, nu prădaţi, nu înşelaţi pe alţii pentru a lua ceea ce le aparţine?

— Dar eu... începu Knight. Nu mai continuă.

— Vedeţi? spuse Boyne. Nu, domnule Knight. Sînteţi prea matur, prea ambiţios şi prea întreg la minte pentru a dori să furaţi reuşita dumneavoastră.

— În acest caz, aş dori totuşi să ştiu dacă voi reuşi.

— Ah? Ce idee. Vreţi deci să răsfoiţi paginile în căutarea numelui dumneavoastră, vreţi să fiţi sigur de reuşită. De ce? Sînteţi un avocat tînăr, cu un viitor ce promite a fi strălucitor. Ştiu asta. Face parte din datele pe care le cunosc. D-ra Clinton nu are încredere în dumneavoastră?

— Oh, ba da, spuse Jane cu convingere. Nu e nevoie de nici o carte care să ne asigure.

— Atunci vedeţi alt motiv, d-le Knight?

Knight ezită. Lucru curios, intensitatea extraordinară a lui Knight îl calma.

— Certitudinea, răspunse el în cele din urmă.

— Certitudinea? Nu există. Viaţa este incertitudine. Singura certitudine este moartea.

— Ştiţi ce vreau să spun, murmură Knight. Merită osteneala să-ţi faci proiecte de viitor? Există bomba H...

— Da, într-adevăr, se grăbi să intervină d-l Boyne. E o criză gravă. Dar eu vin de acolo, în definitiv. Lumea va dăinui. Eu sînt dovada...

— Dacă vă cred.

— Şi în caz contrar? explodă Boyne. Nu de certitudine aveţi nevoie, ci de curaj! Le aruncă o privire dispreţuitoare. Şi totuşi, aveţi în această ţară o legendă ce vorbeşte de pionierii de la care aţi moştenit curajul, cum ar fi D. Boone, E. Allen, S. Houston, A. Lincoln, G. Washington şi alţii. Aşa-i?

— Da, dar bomba H...

— Este un pericol printre atîtea altele. Ei şi? Trişaţi oare cînd faceţi o pasă?

— Scuzaţi-mă. Boyne reflectă, pocnind din degete nerăbdător în faţa acestui obstacol lingvistic care îi stăvilea elanul. Este un joc pe care-i jucăm singuri, cu cărţi a căror poziţie este rolul hazardului. Am uitat cum îi spuneţi.

— Oh, chipul lui Jane se lumină. O pasienţă!

— Da, asta e, o pasienţă. Mulţumesc, d-ră Clinton. Îşi întoarse spre Knight privirea. Trişaţi oare cînd faceţi o pasienţă?

— Mi se mai întîmplă.

— Şi cînd pasienţa reuşeşte pentru că trişaţi, sînteţi mulţumit?

— În general, nu.

— E neplăcut, nu-i aşa? Stupid, fără raţiunea de a fi. Regretaţi că nu aţi cîştigat cinstit.

— Presupun că da.

— Acelaşi lucru s-ar întîmplă dacă aţi citi această carte. De-a lungul unei întregi existenţe lipsite de raţiunea de a fi, veţi regreta că nu aţi jucat cinstit jocul vieţii. Da, veţi regreta. Cred că vă amintiţi afirmaţia marelui nostru filozof şi poet Trynbyll, rezumată în acest vers strălucitor: „Viitorul e amintire”. Nu, d-le Knight, nu trişaţi. Vă implor să-mi daţi almanahul.

— De ce nu mi-l luaţi dumneavoastră?

— Trebuie să mi-l dăruiţi. Nu vă putem fura nimic. Nu vă putem da nimic.

— Nu e adevărat, l-aţi plătit lui Macy pentru închirierea acestui salon.

— Macy a fost plătit într-adevăr, dar eu nu i-am dat nimic. Va crede că a fost furat, dar veţi avea grijă să-l despăgubiţi. Totul se va aranja fără probleme.

— O clipă...

— Totul a fost prevăzut cu cea mai mare grijă. Am pariat pe dumneavoastră, d-le Knight, avînd în vedere bunul simţ al dumneavoastră. Dăruiţi-mi almanahul. Voi modifica... reorienta... şi nu mă veţi revedea niciodată. Nu va rămîne nimic mai mult decît o aventură într-un bar, tocmai bună de povestit prietenilor. Daţi-mi almanahul!

— Uşurel, spuse Knight. E doar o farsă, vă amintiţi? Eu...

— Chiar credeţi? Credeţi asta cu adevărat? Priviţi-mă!

Preţ de un minut, cei doi tineri fixară chipul palid al străinului cu privire stranie. Zîmbetul dispăru de pe chipul lui Knight, iar Jane nu-şi putu reprima un tremur. O atmosferă glacială se aşternu în salon.

— Cerule! exclamă Knight, aruncîndu-i lui Jane o privire deznădăjduită. Nu se poate. Reuşeşte să mă convingă. Şi pe tine?

Jane încuviinţă din cap.

— Ce-i de făcut? Dacă e adevărat ceea ce a zis, putem să refuzăm şi să trăim fericiţi toată viaţa.

— Nu, răspunse Jane în şoaptă. În această carte vom găsi fără îndoială banii şi succesul, dar poate şi divorţul. Şi moartea. Dă-i-o.

— Luaţi-o, spuse Knight murmurînd cuvintele.

În aceeaşi clipă, Boyne se ridică, luă pachetul şi se îndreptă spre cabina telefonică. Cînd reveni, într-o mînă avea trei cărţi, iar în cealaltă un pachet mai mic cu un ambalaj improvizat. Depuse cărţile pe masă şi rămase o clipă privindu-i cu simpatie.

— Vă rog să primiţi mulţumirile mele, spusese el. Aţi rezolvat o situaţie teribil de neplăcută. Ar fi drept să primiţi o recompensă. Ne este interzis să dezvăluim fapte ce pot devia curenţii fenomenelor existente, dar, cu toate acestea, vă pot dărui o amintire din viitor.

Se retrase cîţiva paşi, se înclină într-un fel ciudat şi spuse:

— Salutările mele cordiale, amîndurora.

Şi, făcînd stînga-mprejur, se îndreptă cu paşi mari spre uşă.

— Hei, strigă Knight. Şi amintirea?

— Se află la domnul Macy! răspunse Boyne chiar înainte de a ieşi.

Ţinerii rămaseră un timp nemişcaţi, ca şi cum s-ar fi trezit încetul cu încetul dintr-un somn profund. Apoi reveniră la realitate, se priviră şi izbucniră în ris.

— Uf! făcu Jane. M-a speriat rău de tot!

— Să întîlnim astfel de personaje pe Bulevardul Trei! Ce mai recital! Şi ce a cîştigat?

— Ei bine... Almanahul.

— Şi totuşi, nu mai înţeleg nimic, spuse Knight Toată povestea asta, cum că el i-ar fi plătit lui Macy, dar fără să-i dea nimic. Iar eu va trebui să am grijă să rezolv problema. Fără a mai pune la socoteală această misterioasă amintire din viitor...

Uşa localului se deschise brusc. Macy intră şi se îndreptă în grabă spre salon. Părea furios.

— Unde-i? ţipă Macy. Unde a plecat acel hoţ? Acela... Boyne, cum zicea că-l cheamă. Presupun cu adevăratul său nume a Dillinger!

— Dar de ce, d-le Macy? întrebă Jane. Ce s-a întîmplat?

— Unde-i? continuă Macy, izbind uşa de la toaletă. Ieşi de acolo, canalie!

— A plecat, spuse Knight. A plecat chiar înainte de a intra dumneavoastră.

— Şi dumneavoastră, domnule Knight! insistă Macy, arătînd cu un deget tremurător spre tînărul avocat. Sînteţi complice la acest furt infam. Să vă fie ruşine.

— Explicaţi-mi mai degrabă ce se întîmplă, îi spuse Knight pe un ton liniştit.

— Mi-a plătit o sută de dolari, chiria pentru acest salon. O sută de dolari, vă daţi seama, i-am dat bancnota, lui Bernie, cămătarul – sînt prudent, mă înţelegeţi – şi am descoperit că bancnota e falsă!

— Nu se poate, exclamă Jane. Asta întrece orice măsură!

— Priviţi! strigă d-l Macy punînd cu violenţă bancnota pe masă.

Knight o examină îndeaproape. Deodată păli şi zîmbetul îi dispăru de pe chip. Scoase carnetul de cecuri şi începu să scrie cu o mînă tremurătoare.

— Ce faci? întrebă Jane.

— Am grijă ca d-l Macy să nu fie păgubit. Veţi avea cei o sută de dolari, nu vă faceţi sînge rău.

— Oliver! Ai înnebunit? Arunci o sută de dolari...

— ...Şi nu pierd nimic, răspunse Knight. Totul se va aranja fără a se pierde nimic. Sînt diabolici. Diabolici!

— Nu înţeleg,

— Uite. Îi întinse bancnota. Priveşte-o bine.

Bancnota, excelent gravată, părea strict autentică. Trăsăturile lui Benjamin Franklin exprimau blîndeţea obişnuită. Dar, în colţul din dreapta jos, se putea citi: Seria 1990-D. Şi dedesubt, o semnătură: Oliver Wilson Knight, Secretar al Trezoreriei.

Traducere de
DELIA ALEXANDRA POENARU

